

SLOVENSKI NAROD.

Iznaj vsak dan, izven: ponedeljke in dneve po praznikih, ter vsaj po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrt-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Zopet o našem šolstvu.

(Izv. dopis iz učiteljskih krogov.)

Res mora vsacega rodoljuba v srce za-boleti, če se v sedanjem času ozre po milej domovini. Nič drugega, nego demoralizacija! Osobito na Kranjskem so razmere jako žalostne, kar so nam tudi dokazale volitve v kupčijsko in obrtnijsko zbornico. Nečem denes pretresavati to splošno stanje, nego le specijalno o učiteljstvu in šoli hočem nekoliko govoriti v svarilo svojim kolegom.

Da šola gre na Kranjskem rakov pot, to je popolnoma opravičeno. Naj nemčurji oporekajo, kolikor jim drago, a to je faktum.

Začnimo pri glavi.

Kranjski deželni šolski svet je sedaj večinoma „liberalen“ (?). A kaj je še storil za šolo? Nič! — Da je potrdil učne načrte za učiteljske, dajal kak sold remunera-cije itd. to je toliko, kakor — nič! A škodoval je pa že dokaj šoli. Pred vsem je edine učne pomočke, katere imamo na Slovenskem — prepovedal rabiti. (Oziroma dež. šol. nadzornik je to storil.) In ne, da bi dalje našteval njegove pregreške zoper učiteljstvo, omenim le to, da je v seji 10. dec. l. l. sklenil, da se morajo upeljati novi učni načrti začetkom meseca februarja 1875. Ta sklep kranjski dež. šolski svet jako kritično ilustrira. Vsak človek, ki ima količkaj pojma o šoli, mora razvideti, da je to nemogoče, ker prvič se po teh načrtih do sedaj nihče ravnal nij in torej ne more v sredi leta skoraj nov načrt vpeljati in drugič začetkom februarja niti polovica leta nij. S tem so ti ljudje pokazali, koliko umejo šolstvo.

Ozrimo se dalje na vodje vsega šolstva na Kranjskem, Pirker, Gariboldi, Linhart, Sima et tutti quanti so že pred svetom toliko ilustrirani, da meni nij treba veliko pisati o njih. Vendar hočem nekoliko govoriti o njih, ker so ti prav za prav krivi, da gre šolstvo na Kranjskem — rakov pot.

Osnovali so slaboznano društvo „Kr. Lehrerverein“ in njegovo glasilo „Schulzeitung“, in zakaj?! — da sejó korupcijo mej kranjskim učiteljstvom. Kako rš en učitelj — takovšna šola! Učitelj mora biti značajan, če hoče, da so tudi njegovi učenci. A dan denes je večina kranjskega učiteljstva tako korupirana, da se človek res boji na prihodnost misliti.

In kedo je Kranjsko učiteljstvo tako demoralizoval? Nihče drugi, nego oni, ki vedno vpijo, da so poklicani „kulturo“ raznašati mej Slovani. Vabili, žugali so jim in učitelji nadjaje se boljše prihodnosti

hodili so za njimi. A kaj imajo sedaj učitelji za to? Nič drugega, nego to, da jim nihče več ne zaupa, kdor je le količkaj pošten. Omehkužili so se in če tudi so v šoli morebiti uradne knjige v redu, a detce je večinoma v največjem — neredu. Ogledujmo si dalje jajce, katero so nemčurški kolovodje izlegli. Deželna učiteljska konferenca v Ljubljani nam je žalosten dokaz odvisnosti kranjskega učiteljstva. Kar so Pirker et tutti quanti mislili in želeli, skleneno je bilo. Poročevalcem so referate že spisane poslali itd. In to je svoboda?! Sklenili so tako rekoč, da naj se kranjska detca v narodni šoli uči samo nemški in druge predmete, katere bi naš kmet vsak dan rabil, so postavili za duri, ker Kranjcem baje samo treba nemščine, drugo jim bode vse — privrženo. Preje je bilo vsaj v narodnih šolah kaj realij, a sedaj bodo morale še one biti pripomoček za nemški jezik. Preje je vsaj kmet kaj iz realij pridobil, ter praktično porabil, sedaj bo nemško in zopet nemško glavna stvar, da bode s tem Slovenec pačil svojo materinščino. In to nij rakov pot?!

Če si ogledujemo dalje glave kranjskega učiteljstva, se moramo čuditi, da je dan denes mogoče svet slepiti s tacimi noticami, kakor jih prinaša „Schulzeitung“, kajti so močje mej njimi, ki niti naslova ne mogó dati sestavku, katerega so spisali in morajo torej svoje kolege prositi, da jim naredo naslov. Dalje ti vodje izmej sebe rekrutirajo take ljudi za šolske nadzornike, ki niti čitati ne umejo. Da od necega, ki nema nobenih učiteljskih svedočanstev, čul sem celó, da nij zmožen pet števil vsako s petimi številkami sošteti. Taki so torej kranjski nadzorniki. Pa kako že li mogó biti drugačni? Učitelji se na Kranjskem kvalificirajo po mišljenji. Pošteni narodnjaki se odmetujejo za to, ker so baje preveč „ultra“. Narodnjaki se denuncirajo in obrekajo, samo da ne dobó služeb.

Na tak način morajo potem seliti se v sosednje dežele in doma ostaje le čudna „elite“. Je-li s to „elito“ mogoče potem doseči napredek šolstva? Ne gre li šolstvo rakov pot, če se najboljše moči izgajajo iz dežele in ostaja sama taka „elite“ doma. Kranjskeje „eliti“ nij prav nič drugega mar, nego „višja plača“, da bi potem še boljše šolski napredek ovirala. Sicer sedi v kranjskem deželnem zboru že toliko pametnih mož, da našega sovražnika ne bodo za to plačevali še boljše, da bi nas zatirali!

Zakaj sovražniki? Kaj nijsmo mar dobri Slovenci? Saj nij treba biti vsakemu zapisanemu biti v redakciji „Slov. Nar.“, kedor je Slovenec, mi poreko. A če si ogledujemo te „narodnjake“, vidimo, da jih je dokaj mej

njimi, ki ne mogó 5 vrst korektno slovenski pisati.

Dalje idimo v vadnico, ter tam poslušajmo Simo, Eppicha, itd. Ko ima Sima slovensko uro, je čuti samo toliko slovenskega, kolikor učenci iz čitank beró, sicer je vsa obravnava nemška. Eppich sicer še kako slovensko zine, a tako, da se mu pripravniki kar smijajo v obraz. N. pr. vedno mesto „pregibaj mi“ pravi: „pregibaj ti mene“. Jaz mu pa povem, da ne bomo le njega pregibali, ampak vse te ničle, ko se sistem spremeni, ter jih poslali mej švabe.

In če pogledamo v prihodnost, se gotovo ne moremo veseliti, kajti dokler so taki ljudje na učiteljski v Ljubljani, imamo ubogo malo upanja, da dobi slovenski narod kaj dobrih slovenskih učiteljev. No pa vsaj Hrovath nij kriv, da je on ravnatelj, ampak le njegovi profesorji, ki so bili — predobri. Isto tako Gariboldi ne bi bil prišel na učiteljske, a „die Kuchinen führen noch immer das grosse Wort“, če tudi ne povsod, a zanj pač. Ves svet uže ve, da je eden bolj „suh“ od drugega, a vendar so to izvrstni možje — za germanizacijo. Navedem naj le en faktum. Bilo je leta, ko je „Schulzeitung“ beli dan zagledala. Itak se umeje, da so bili skoraj vsi učiteljski pripravniki v Ljubljani naročeni na njo. Toda, ker so sprevideli, da ta list nij nič drugega, kakor „Tagblatt II.“, so hoteli vsi list pustiti. A Hrovath et tutti quanti so to zavohali, in on je bil tako dober, da je naročnino na „Schulzeitung“ kar odtrgal, ko so pripravniki drugi obrok štipendij pri njem dobivali; glejte si no, vsaj pripravnikom nij trebalo naročnine h Kleinmayerji nositi!

In če bi hotel, lahko bi tacih fakt spisal cele pole. Toda tem ljudem uže moramo pustiti, da znajo izvrstno figurirati pred kranjskim učiteljstvom. Vedno pišejo in pišejo v svojem organu prav briljantno o svojem društvu in s tem slepe kolege na deželi. Zadnjič so enkrat hoteli napraviti „dramatische vorlesungen“. Kedor jih pozna, ve, da je to le „pium desiderium“ in le za to pisano, da bi se kazali jako olikane pred svojimi kolegi. A — res so naredili en par večerov, toda poslušalcem se je kar zdehalo od dolzega časa, ker čitatelj deloma čitati nij znal, deloma pa poslušalec umeli nijso. Tudi pri družih zabavah, katere napravijo, je taka poparjenost, da je joj. Sem ter tja jih v njihovem „vereinszimru“ obišče kak učitelj iz dežele, a on mora sedeti za vratmi, ker se vsi udeleževalci zabave dele v dva dela, v „oberhaus“ in „unterhaus“. Toda ubogi učitelji se bojé zameriti svojim „gospodom“ in torej raje molčé o tem nekolegijalnem poniževanju. Toda dosta o tem. „Es

stinkt ja schon so," in v tem se bodo ti ljudje razkrojili, ki so dokaj poštenih kranjskih učiteljev pripravili ob dobro ime. Kranjskim učiteljem pa priporočam, da predno hodijo v družbo teh nemških „vodij“, naj si domov dadó prinesti ledu in pripravijo rute, da si bodo po vrnitvi glavo obezavali, ker „po slabi tovaršiji rada glava boli.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. januarja.

Interpelacija grofa Hohenwarta in 42 družih poslancev v 28. seji drž. zbora gledé nepostavnosti ljub. trg. in obrt. zbornice se glasi: „Kakor je iz poročil o upravnih končanih volitvah v trg. in obrt. zbornico v Ljubljani, na Kranjskem razvidno, izročilo se je volilni komisiji ne manj, nego 103 protestov proti veljavnosti teh volitev, nekoliko od posameznih volilcev, nekoliko od celih občin. Ti protesti omenjajo take dogodke pri teh volitvah, da podpisani za sedaj še nečejo javno poročati, ker v teh protestih popisane krivice v slučajih svoje obistinitve izpovizljajo v vsacem oziru delovanje kazenske sodnice. Ker so stvari take, zdi se podpisanim v interesu javne morale prepotrebno, da se resnica ali neresnica onih obdolževanj potrdi po sodniškem preiskavanju in da se dotični, ki so se v tem oziru pregrešili, izroče kazensko-sodniškemu odgovarjanju. Podpisani tedaj stavijo nj. eks. gospodu trgovinskemu ministru vprašanje: 1. So-li nj. ekselenci tu omenjeni dogodki znani? 2. Hoče-li njeg. eks. v sporazumljenju s gospodom pravosodnim ministrom izročiti in odkazati celo volilno zadevo, s dotičnimi priloženimi pritožbami in protesti začasno kompetentnej sodnji na daljše obravnavanje? 3. Kako naredbo namerava njeg. ekselencia gledé trg. in obrt. zbornice v Ljubljani ustanoviti do ukončene sodniške preiskave?“

Iz celega tenorja te interpelacije bi sodili, da v tej zadevi v drž. zboru nij še zadnja beseda rečena. To bi vendar ne šlo. Kar se je pri nas godilo, to je delala ustavovernost, sistem in ne le Vestenek-Vidman.

V **Ofenheimovi** pravdi je bil zaslišan 36. t. m. bivši minister dr. Giskra. On je Ofenheima zagovarjal močno; dalje je on (Giskra) tistih 100 000 gld. vzel z dovoljenjem ces. dvora. Na koncu je v obširnem govoru zagovarjal sebe in upravni odbor in način, kako se je železnice zidalo pri nas; — vendar je ministra Banhansa potlačil izpovedavši, da je Banhans njemu še potem, ko je bil Schäfte preiskavo ukazal, rekel, da ne veruje v slabo izvršitev črnoviške železnice. Torej je še bolj verjetno, da je Ofenheim v pravdo prišel, ker nij hotel pri chabrusu pomagati.

Češki „Narod. listy“ citujejo članek iz Havličkovega „Slovana“ l. 1850, pod naslovom: „Aristokracija in ustavna svoboda“ v katerem se nahajajo tudi te resnične izjave: „Kje so ti gospodje pri nas, ki bi s prav kneževsko velikodušnostjo založevali narodne ustave, kakor to čini angleški lordi? Kje je ta gospod pri nas, ki bi žrtvoval na narodni muzej 70.000 gld. sr., kakor na Ogerskem Szehenij? Kedo bi za narodne interese toliko žrtvoval, kakor Bathyani, Zichy, Weseleny? V nobenem narodu se plemstvo ne nahaja, ki bi bilo ljud svoj v nadlogah in stiskah tako sramotno zapustilo, kakor baš češko plemstvo. In kedo je ta članek l. 1850 v „Slovann“ pisal? Nihče drugi, nego g. dr. Rieger sam.“ Tako češk list. Ah pri nas pak je še slabše, naše plemstvo je skoro vse tuje in s tujci vleče.

V **ogerskem** zboru se denes začne budgetna debata. Vpisanih je 19 deakistov in 24 opozicijonalcev. V imenu Srbov bode govoril dr. Polit.

Vnanje države.

O **Rusiji** poroča londonski „Daily Telegr.“, da stoji popolnem na strani Črnogore in da je ruski car turškemu poslancu rekel: „ako porta ne bode pametna, naj si sama nasledke pripiše.“ — Želeli bi, da je to istina, a ne verujemo, da ima sedanji ruski car drugo politiko, nego ono, katero mu Nemci narekavajo.

Iz **Carigrada** se brzojavlja, da je Turčija imenovala komisarja, ki bode v Črno goru šel, da bode navzočen pri kaznovanju onih Črnogorcev, ki so sokrivi podgoriškega pokolja. (Znano, da je prej terjala Turčija, naj se oni Črnogorci njej izroče.) Kadar bode črnogorska sodba gotova, onda turška porta izvrši razsodbo škadarsko nad krivimi Turki.

Iz **Pariza** poročajo, da bode Thiers besedo poprijel v specialni debati o ustavnostnih zakonih. Njegov govor bode izpolnil celo sejo.

Španski kraljiček Alfonz si precej prizadeva stranke pridobiti. Ultramontance ima uže precej v torbi, nekoliko karlističnih oficirjev tudi, tako, da je mogoče, da naredi kmalu mir.

Papešev faktotum kardinal Antonelli je baje poslal don Karlosu pošto, naj neha s prelivanjem krvi v Španiji in naj se z Alfonzom pogodi, ker ga bode potem priznal papež z drugimi vlastmi vred.

General **Garibaldi** se je 24. t. m. pripeljal v Rim, da se udeleži obravnav v parlamentu. Slavnostni sprejem se je bil uže pričel v Civita vecchia, kamor je bil stari general prišel po noči. V Rimu je bilo nepopisljivo navdušenje; celo mesto je bilo po konci. Od kolodvora do hotela Albergo Constanzi, (kjer Garibaldi ostaja) stala je nepregledna množica radovednih v špalirju, ki je pričakovala peš ali jež generala. Kolodvor, jedva pristopen, obstopila so delavska društva z vibrajóimi zastavami. Ko se prikaže Garibaldi naenkrat zadoni tisočerni: evviva! Godbe zaigrajo, robci mu nasproti vibrajo in rokopleska nij bilo konca ne kraja. Ljud obstopi generalovo kočijo, ter izpreže konje. Le s težo se je pomikal slavnostni pohod dalje, pri brezkončnej radosti naroda. Garibaldi je imel na sebi znano historično obleko: rudečo srajco, beli plašč in okolo vratu pisano, svilen ruto. Stal je v kočiji gologlav in je neprestano pozdravljaval s čepico. Sprejem je bil nekako tudi oficijelni. Pozdravili ste ga dve kompaniji pešcev in bersaglierjev. Kralj sam poslal je svojega pobočnika, a mesto svojega sindaco. Red je bil v obče izvrstten.

Garibaldi nij bil uže 26 let v Rimu, kar je pa Rim glavno mesto zedinjene Italije še nikoli. Pred 15 leti je s 1000 prostovoljci Neapolitansko z orožjem za Italijo osvojil. Leta 1862 je hotel tudi Rim, ali sardinska vlada sama mu je nasprotovala in stari junak je bil ranjen pri Aspromonte od lastnih rojakov. Star in brom se je boril 1866 zopet za svojo narodno idejo, l. 1867 je zopet sklical italijansko mladež na boj proti Rimu, a Francozje so ga premagali in rojaki so ga v fort Barignano zaprli. Zadnji slovesni vohod v Rim je Garibaldiju največje zadostenje.

Bismarkov list „Norddeutsche allgem. Ztg.“, se jako jezi na poznansko **Poljake**, ki so za pomirjenje rusko-poljsko. Toda Bismarkov organ gre še dalje, ter pravi, da jim v tem pomaga — srbska vlada.

Iz **Stokholma** se brzojavlja 25. t. m. da je tam mrzlo za 36 gradov C. Zato železnica ne vozi.

Kitajski cesar, absolutni vladar „nebeškega kraljestva“, zapovedovalec največje države tega sveta je 12. jan. umrl.

Dopisi.

Z Dolenjskega 20. jan. [Izvirni dopis.] Uradniki raznih vrst agitujejo mej ljudstvom za nemškutarsko politiko, mesto

da bi izpolnovali svoje dolžnosti, reševali zastarele akte, ki leže uže po več let v kakem kotu v škodo ljudstva. In vlada molči — molči povsod, še podpira te sorte uradnike. — Če vidi pa kako narodno osobo le količkaj ziniti, uže so Črnovice tu, in gorje mu, če je odvisen. Če pojde tako naprej, bodo kmalu ali vsi narodni uradniki brez služeb, ali pa bodo postali popolni sluge okrajnih pašev, duševno potrti, demoralizovani. Ob volitvah voli vsak volilec svobodno. Zakonite točke prepovedujejo vsako zapeljevanje in siljenje — pa, kako se je godilo. Bo-li vlada nepristranska, kar bi morala biti?

Pa ker se bolj skrbi za volitve, nego za občni blagost ljudstva, za to so tudi ces. kr. uradi taki. Mi želimo, da bi vlada gledala bolj na sodniške, poštne, šolske in druge urade, ker ubogi naš narod težko breme davkov plačuje iz katerih so plačani uradniki, katerih mnogo pa svoj posel radi volitev itd, zanemarja, mi iz davkov plačujemo to organizacijo, ki proti nam deluje! Uradniki bi se ne imeli nič v volitve mešati.

Iz Poljan na Dolenjskem 23. jan. [Izv. dop.] K nam je prišel davkarski adjunkt g. Mošner na ekskurs, ki je pa prinesel s tem i volilne listke za kupčijsko zbornico. Preslepil je bil dokaj ljudij. Narodni učitelj g. Stanonik in tukajšnji kaplan g. Frjancič sta ljudem povedala resnico in ljudje so zahtevali volilne liste nazaj, katere so tudi dobili od davkarskega adjunkta Mošnerja, kateri se je uže zelo tresel, če prav se mu nij nič hudega zgodilo. — Zdaj je prišel k nam deželni svetovalec g. Leitmajer in preiskuje stvar, kaj bode iz tega, — še ne vem. — Vprašamo pa: Je-li bila ta volitev postavno poštena, ako se mešajo c. kr. uradniki vmes? Jasen dokaz, kako je vlada svoje žile napejala. Ako bi ne bil c. kr. davkarski adjunkt agitiral, ne bi bilo treba Leitmajerju iz Rudolfovega doli preiskavat hoditi.

Gospod Dežman, Dolfi itd., pa naj bi se pri nas in drugje po deželi prepričali, predno so telegrafirali laž v Beč. Pa vsaj taki vladni možje smejo storiti vse, — samo da je vladi prav.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem 24. jan. [Izv. dop.] Naši občinski možje so se zbrali k seji. G. župan Dolar mož nobenega jezika zmožen, predlaga, da bi se i nemščina podučevala na enorazredni naši šoli. In odborniki Zajec, Zupančič Mihel in Lojze pušcavski so rekli: „Muss sein!“

Baš tako so dejali tudi gospod Skedel: „Nemško pri nas“ in vsi drugi čikarji razen poštenega Jelenca iz Gabrijel. Nemščine pa nobeden teh ne zna. Kakovšen je župan Dolar vidite iz tega, ker je ob županovi volitvi „glibal“, da bi bil izvoljen in res se je pogodil še pred volitvijo tako, da on le za polovico plače opravlja vsa opravila. Torej tudi pri občinski volitvi malo „geschäft-a“.

Iz Mokronoga na Dolenjskem 21. jan. [Izvirni dop.] Naš krojač, oštir g. Ant. Pismacht je tudi župan, pa bralci slovenskih listov uže poznajo tega brkastega možiceljna, zarad brihtne glave — a kaj še? On pa nij rad župan? ker je sam zmirom rekal, da bi se rad znebil županovanja. One dni pa ga je dopisnik „Slov. Naroda“ dregnil, da mu je čas pretek, in da on nij

več župan, da naj novo volitev razpiše. Pa kaj mislite, da je on to storil? Ne! Kaj bo pa županja dejala?

Iz Kamnika 25. jan. [Izv. dop.] Da je čitalnica naša še jaka in čvrsta, prepričali bi se bili sinoči lahko nasprotniki naši, katerih nameni, čitalnico spojit z „lesevereinom“ v „bürgerverein“ bodo le ostali „piá desideria“. Napravila je čitalnica sinoči maskarado, katere se je udeležilo lepo število tudi gospodičin in med maskami videli smo nekaj prav lepih. Red je bil izvrsten, niti naj manjše nerednosti nij bilo od začetka do konca pozno v noči. Ples je bil jako živahen in udeležilo se ga je toliko, kolikor je mogla obsegati dvorana. Pred polunočjo je bil počitek in mej tem so nas razveselili pevci z lepimi pesmami in g. predsednik je napil vsem maskam in tudi drugim, ki so se svojo navzočnostjo pokazali ljubav do narodnega društva, katero še nij tako slabó, kakor bi radi nekateri, marveč je čitalnica dovolj krepka in ne potrebuje močiti se z onemoglim, bolehnim „lesevereinom“, da bi ga oživljala, ter nam je želel, ker se je moral ločiti, zabavo do belega dne, katere želje bi se bile skoro spolnile. Sploh se mora šteti ta večerna veselica mej naj lepše, katere nam je napravila čitalnica naša.

Ker je županstvo stvorilo predsednika odgovornega za vsak nered in smo se bali, da bi, kakor so baje nekateri hoteli vedeti, da nam mislijo priti delati škandal nevaljene maske, ne nastal kak nered, zahtevali smo straže in tako smo varni zabavali se prav prijetno. Nejasno nam pa je, zakaj da županstvo rešuje našo slovensko vlogo nemški, ko nam vendar okrajno glavarstvo postavno slovenske vloge vedno le rešuje tudi slovenski. Jeli županstvo toliko več, da si dovoljuje tako ravnanje! Občinski pisar pa če ne zna slovenski naj se nauči, kakor se mora tudi Slovan, če hoče uradovati mej Nemci njihovega jezika, ali pa naj pusti svoj posel; sposobnejši se menda manjkalo ne bo. Ko bi ne bili ravno uže zadnjo uro dobili dovoljenje, bi bili uže vedeli kaj zahteva §. 19.

Iz Vidma 25. januarja. [Izv. dop.] Znano je čestitim bralcem „Slov. Naroda“, da je meseca avgusta na Krškem mostu videmski srenjski čuvaj France Šoba nekega roparja, kateri je hotel z dvema drugima na Kraunjsko uiti, prijel. Pri tej priliki je bil Šoba težko ranjen, ker se je mogel brez pomoči s tremi roparji bojevati, akoravno je bil pri mostu tudi krški čuvaj oborožen, ki je pa rajši svojo kožo v varnost spravil, nego da bi ovemu na pomoč hitel. Šobi se je vendar posrečilo enega treh tolovajev, kateri so bili iz Lepoglave ušli, ujeti in sodniji izročiti. Zavoljo te junaške hrabrosti mu je cesar po priporočilu okr. glavarstva zlati križec podelil. 17. t. m. se je svečanost izročitve vršila v prostorih Videmskega župana g. Ušiča o navzočnosti mnogo izbranih gledalcev. Okrajni svetovalec g. Šušteršič je v pripravnem slovenskem govoru razložil za sluge Franca Šobe in pomcu časti, katera mu je s podeljenjem zaslužnega križa dana. Potem mu g. okrajni glavar po kratkem nagovoru lastnoročno križec na prsi pripne. Popoldne je bil obed v gostilnici pri gospodu Ogrincu pri katerem se je udeležilo okolo 40 oseb. Napitnic v slovenskem in nemškem govoru to se ve da nij manjkalo. Sploh se

je pokazala pri tej priložnosti neka vzajemnost videmskih in krških prebivalcev obeh strank in želeli bi bilo, da bi se pri drugih pomenljivih priložnostih tudi skazala.

Iz Zagreba 25. januarja. [Izvirni dopis.] Ban Mažuranič je uže nekoliko dni v Budim-Pešti. Odpotoval je tja na poseben poklic Nj. Veličanstva kralja. V katerih zadevah? to se za gotovo ne ve. Eni govorijo, da zavoljo kritičnega stanja ogerskih financij, in za voljo s tem v zavezi stoječe državne krize; drugi pa govorijo, da za voljo potrjenja tistih zakonskih osnov, katere je naš sabor v svojem zadnjem zasedanju sprejel, in katere je brž ko ne naše ministerstvo v Budim-Pešti Nj. Veličanstvu na prejšnjo sankcijo uže predložilo. Gotovo je s temi zakonskimi osnovami tudi naimenovanje novih velikih županov v zvezi.

Glede turškega vprašanja donajajo sicer dunajski in ogerski listi pomirljive vesti, po katerih bi bila nevarnost vojne odstranjena. Naše občinstvo je v tem nekako pesimistično, ter se upira verjeti, da ura za rešenje tega za Jugoslovanstvo toliko važnega vprašanja še zmirom nij prišla. Nam bi bila vojna s Turčijo na eno stran povoljna, ker bi se ž njo jugoslovansko vprašanje za dober kopal naprej pomaknilo, na drugo stran pa nepovoljno za voljo tega, ker bi nas ravno valed preustrojevanja naše deželne uprave zatekla, in s tem v našem naprejevanji zadržavala.

Kakor sem v dveh prejšnjih dopisih uže poročil, odpustil je ogerski minister komunikacij grof Zichy z novim letom nenačano vse pri ogersko-državnih železniških prergah nameščene Hrvate in druge Slovane. O tem predmetu je prinesel „Obzor“ več dopisov iz Budim-Pešte, in tudi v saboru je zastopnik Jagič bana o tem predmetu interpeloval. Naenkrat se je pa prvi banov do glavnika Živkovič, kot branitelj grofa Zichyja v oficijalnem „izpravku“ v „Obzoru“ oglasil. Ta obramba grofa Zichyja od strane Živkoviča je bila ravno tako nedostojna, kakor ob času otvorjenja našega vsenčilišča Živkovičeva žalba o neizobeznenji magjarskih zastav. V obeh slučajih je Živkovič upotrebil, ali prav za prav zlorabil slučajno odsotnost banovo, kar spričuje, da vse to Živkovič na svojo roko in za hrbtom Mažuraniča dela. Mrazovič je Živkoviču na njegovo obrambo Zichyja ostro odgovoril, ter mu dokazal, da njegov „izpravak“ potrebuje še temeljitega nadizpravka. Živkovič se hoče na vsak način kolikor najbolj mogoče Magjarom prikupiti, ne glede na to, če se s svojim ponašanjem tudi pri našem narodu omrazi. Magjarska milost mu do sedaj še nij tamjana kadila, pa on hoče z vso silo, da se mu ga kadi. Živkovič uže dolgo nij več mož, katerega javno mnenje v svojem sedanjem dostojanstvu drži, njegovo delovanje ne meri več v korist naroda in dežele, on škoduje ugledu Mažuraničeve vlade, nesoglasje med njim in javnim mnenjem je vedno večje, zares čas je, da ide.

Iz raznih člankov in dopisov v „Obzoru“ bi se dalo sklepati, da bodo naši zastopniki na ogerskem državnem zboru v vprašanji Ghybczyjevih zakonskih osnov v opozicijo proti vladi stopili. To bi bilo tudi želeli, in če bodo naši zastopniki res proti Ghybczyjevim zakonskim osnovam glasovali, bode

njihovo glasovanje samo odmev našega javnega mnenja, ki je odločno proti vsakemu daljnemu natezavanju davkovne moči. Sicer pa dosedanje ponašanje naših zastopnikov v ogerskem državnem zboru res nij bilo zmirom v soglasji z našim javnim mnenjem, pa tudi dostojno nij bilo. Naši zastopniki so na vsak kih ogerskih ministrov, kakor iz enega grla zakliknili „pomoz bog!“ pa kihnovši minister niti nij za vredno spoznal, da bi bil rekel: „hvala lepa!“

Domače stvari.

— (C. kr. deželna sodnija) v „L. Ztg.“ razglašja, da je potrdila tudi zadnjo konfikacijo „Slov. Naroda“, ker smo se baje krive storili zločina po §. 65 lit. a. k. zak. — No, naj terja slavna sodnija na primer tudi litijski protokol volilcev o isti stvari, o kateri smo mi pisali in videla bode kje še „zločin“ leži.

— („Preiskavanje volitev“) Po vsej deželi se kličejo oni, ki so protest podpisali, h okr. glavarjem, kateri jih „izprašujejo“. Prosimo rodoljube, naj precej dotične podne, da neustrašeno celo resnice govorijo in terjajo, da se protokolira. Podati je ljudi zlasti v tem treba, da nikomur ne bode nobene krivice, kdor vse, kar je res izpove. Presije od glavarstev bodo in so velike.

— (Weiglein) se imennje mlad človek, majhnega talenta, ki pri ljubljanskem okr. glavarstvu uraduje in sedanje volitve preiskuje ne kot c. kr. uradnik, ampak kot agitator proti slovenski stranki. Take „preiskave“ nemajo nobene veljave.

— (Vreme.) Saeg nam je precej skopnel, včeraj po noči in po dnevi je pihala in žvižgala ostra burja. Iz dežele prišli močje nam pripovedujejo, da je zadajo noč vihar mnogo slamnatih streh razkril, več kozolcev podrl in drevje lomil. Kaj je moralo na Krasu biti?

— (Iz Črnomlja) se nam piše: Pri občnem zboru čitalničnem je bil g. Kuralt enoglasno za predsednika izvoljen. Ker se je odpovedal g. Bregant, je bil izvoljen za denarničarja g. Blažek. Ob odborovi seji so bili izvoljeni g. dr. Pavlič, s 30 glasovi za podpredsednika, Šetina s 30 glasovi za tajnika in v odbor so bili voljeni g. Lašič s 26, Knez s 25 in Cimerman s 15 glasovi za odbornike. Pred pustom bo več veselice — v postu po mogočnosti dramatične igre.

— (Na Vrhuiki) so imeli pretečeno nedeljo ples, kateri je bil prav živahen, udeležilo se je okolo 70 oseb.

— (Na Vranskem) je bila 24. t. m. veselica, ki jo je napravila vranska čitalnica. Prišli so gostje od daleč in od blizu v mnogem številu, tako, da je bila prostorna čitalniška dvorana kmalu napolnjena. Četvorko je plesalo 16 parov. Ljudje bili so jako dobre volje do belega dne. — Želeti bi bilo, da b vranska čitalnica večkrat take mične veselice napravljala, udeležitve od strani občinstva ji ne bode manjkalo.

— (Mariborsko okrajno glavarstvo) županijam nazonanja, da morajo za to skrbeti, da se od snega in viharja polomnjeno drevje iz gozdov pospravi, da se tako zabrani razširjanje kukca ali lesnega črva (borkenkäfer), kateri gozdove uničuje, kjer se zaplodi. — Tak ukaz je pač potrebnejši, nego lovljenje glasov za nemškutarstvo.

— (Iz Gorice) se nam piše: Sobotna plesna zabava je bila prav dobro obiskovana, plesalo je v premajhni dvorani okolo 40 parov, kadrilje so bile izvrstno aranžirane. Tudi letos se sme naša čitalnica iz mej vseh tukajšnjih društev najbolj ponašati, kajti tu je vse po domače, brez nešečne etikete in navadnih Slovencev neprirojenih fraz, ampak je v pravem pomenu besede — „gemütlich.“

— (Na isterski železnici) je delalo kakor se iz Pazna piše 8. febr. 4329 delavcev in sicer 1682 domačih in 2647 tujih.

Razne vesti.

* (Visoka starost.) V Šebiševcih na Češkem so oni teden moža pokopali, ki je bil star 105 let, da si je veliko hudega prestal v življenju. Bil je dvakrat oženjen in zapusti 65letno vdovo.

* (Francoska vojska) ima po novi uredbi en milijon in 574.000 mož z vso rezervo pak dva milijona mož. V mirnih časih stoji 460.000 mož v orožju. Nemška armada ima pak 1.915.000 mož. V miru ima Nemčija 422.000 mož v orožju in plača za nje 160.000.000 gld., a Francoska za svoje plača 197 milijonov.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledično in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojilnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijšo bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. i 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu i v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Lubruku Diechtl & Frank, v Celovelj P. Birnbacher, v Lendži Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černewicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, aakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijalskih trgovcih, tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah, uskaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 22. do 25. jan.:

Eliza Zimova, c. kr. šolskega nadzornika soproga, 29 l., na jetiki. — Ana Ingličeva, soproga c. kr. okr. s uge, 36 l., na materičnem raku. — M. Flandrova, dete mizarja 1 l., na vnetici grla. — Iv. Kopečnik, dete magac. sluga, 3 l., na vnetici grla. — Fr. Bizjak, 38 l., na organičnej srčnej hibi. — Jera Čepelnikova, delavka, stara 55 l. na goltančnem raku.

Tujci.

25. januarja:

Pri Slonu: Piker iz Kanize. — Urbančič iz Krašne. — Logar iz Hrastnika. — Pufič iz Javornik. Pri Malici: Globočnik iz Železnikov. — Tahauer, Hornjašek, Polak, Frei, Ulise, Grünspan iz Dunaja. — Detelja iz Notranjskega. — Lesser iz Peterburga.

Pri Zamorci: Brühl iz Dunaja. — Ramor iz Trsta. — Simonič iz Sevnice.

Tržne cene

v Ljubljani 27. januarja t. l.

Pšenica 5 gld. 20 kr.; — reš 3 gld. 60 kr.; — ječmen 3 gld. 10 kr.; — oves 2 gld. 20 kr.; — ajda 3 gld. — kr.; — pros 3 gld. 10 kr.; — koruza 3 gold. 30 kr.; krompir 2 gld. 50 kr.; — fižol 5 gld. 60 kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 34 kr.; — špeh povojen — gold. 42 kr.; jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 29 kr.; — teletnine funt 23 kr.; svinjsko meso, funt 24 kr.; — sena cent 1 gld. 35 kr.; — slame cent 1 gold. — kr.; — drva trda 7 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

V najem

se da o svetem Jurji krčma s prodajalnico in vse zraven potrebne reči, tudi nekaj njiv. Vse na prav prijetnem in dobrem kraju poleg farne cerkve in sodnije na Dolenjskem.

Natančneje pove iz prijaznosti opravištvu „Slov. Naroda“. (19—4)

Naznanilo.

Visokočestitemu p. t. občinstvu javljam, da od 1. februarja t. l. prodajam kruh: iz carske cvetne moka po 13 kr.

„najbelejše“ „ „ 10 „

„najčistejše“ „ „ 8 „

„režene“ „ „ 9 „

Pri meni se tudi dobojo vsaki dan

prešane drožje (Pressgerm).

Anton Gregorc, (30—1)

pekovski mojster, št. petersko predmestje št. 85.

Št. 571.

Razpis.

Služba sluga pri sekcijah, ki je ob enem tudi pomočni pisarniški služabnik v deželni bolnišnici, z letno plačo 300 gld. in s pravico do petletne po 25 gld. se odda.

Prošnjiki za to službo imajo dokazati svoje domovinstvo, svojo starost, neomadeževano življenje, dosedanje opravilo ali službo in sosebno znanje tudi slovenskega jezika in sposobnost za opravila služabnika pri sekcijah (paranje mrličev), kajti poslednje je njegovo poglavito opravilo. Poduk (inštrukcija) za to službo se dobi pri vodstvu bolnišnice v pregled.

Prošnjiki naj svoje sè spričali obložene prošnje pri vodstvu deželnih dobrodelnih naprav vložé

(25—2)

do 15. februarja 1875.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, 23. januarja 1875.

Ces. kralj. dvorni



puškar v Mariboru

Ivan M. Erhart,

priporoča:

(102—9)

Puške dvocevke
od spredaj za nabijati iz železa od 12 gld. do najvišje cene.
puške dvocevke
od spredaj za nabijati iz svila (drota) 18 " " " "
Lefauchaux
(lefošé) iz svila od 30 " " " "
Lancaster (lénka-ster) iz svila od 44 " " " "
Revolverje . . . 8 " " " "
Pistole dvocevke . 2 gld. 50 kr. " " " "
enocevne . 1 " 30 "

Okrožnica.

Ker smo sledeče specialitete po prav nizke ceni nakupili, je tedaj moremo tudi le po prav nizke ceni

(192—14)

razprodavati.

S posebnim spoštovanjem

Dunajsko tisko-tovarniška založna na katun,
Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

Cenik:

1 tucat batistnih rutic otroških z barvenim okrajem 85 kr.
1 tucat batistnih rutic dekliških z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.
1 tucat batistnih rutic damskih z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.30.
1 tucat jaconet-rutic damskih z barvenim okrajem gl. 1.60.
1 tucat žepnih rutic za gospode z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 2.50. Sorte isti prve sorte in elegantni gl. 3.
1 jedina damska rutica prve sorte batist-clair z različnimi monogrami črk, (vsioto ročno delo) 80 kr.
1 tucat belo-platnenih rutic gl. 2.
1 tucat angleško-zdravilnih frotnih rutic gl. 3, pripravne in bolje, nego goba.
1 tucat angl. piqué-obrisalov gl. 5.
1 tucat turšk. kopelnih obrisalov gl. 9.
1 par (2) piqué-odej na posteljo, z raznovrstnimi podobami in barvani gl. 6.
1 koberec pisane barve in strižnega blaga za predposteljo gl. 2.50.
1 koberec za predposteljo, večji gl. 3.50.
1 svilnata ruta damska za okolo vratu gl. 1.
1 svilnata ruta damska večji in iz elegantne robe gl. 1.50.
1 berol. voln. vratna ruta za gospode gl. 1.
1 berol. voln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 1.50.
1 sviln. vratna ruta za gospode gl. 2.
1 sviln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 3—4.
1 garnitura mizne naprave (pri obedu) za 6 oseb gl. 4.00.
1 garnitura mizne naprave za 12 oseb gl. 9.
Na posebno zahtevanje razpošiljamo tudi popolni cenik zaloge naše, dalje zagotavljamo, da posiljamo le dobro blago, ter končno iskreno priporočamo našo firmo in zavod.

Wiener Cattun-

Druck-Fabriks-Niederlage,

Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3,

za cerkvijsko, naproti zakristije.

Ta cenik naj se blagovoli shraniti, ker se le redko priobčuje.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.